

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSSEL ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ DERSİNE İLİŞKİN TUTUMLARI

Abdullah AYAYDIN *
M. Kayhan KURTULDU **

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencilerinin bilimsel araştırma yöntemleri dersine yönelik tutumlarını incelemektir. Tutumun beş farklı boyutunu (faktörünü) içeren 30 maddelik ölçek, 2009–2010 öğretim yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde öğrenim gören 119 (84 resim-iş öğretmenliği + 35 müzik öğretmenliği) öğrenciye uygulanmıştır. Öğrencilerin dersin işlenişi, içeriği ve gerekliliği konusundaki görüşleri elde edilmeye çalışılmıştır. Çalışma sonucunda öğrencilerin orta düzeyde bir eğilim gösterdiği ve bazı faktörlere olumlu bazı faktörlere olumsuz yaklaşım gösterdiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Tutum, Güzel Sanatlar Eğitimi

ATTITUDES OF FINE ARTS EDUCATION STUDENTS TOWARDS SCIENTIFIC RESEARCH METHODS LESSON

ABSTRACT

The aim of this study is to examine attitudes of fine arts education students towards methods of scientific research lesson. A scale that consists of 30 questions showing 5 different dimensions of attitudes has been applied to 119 (84 Visual Art Teachers + 35 Music Teachers) students training in the Karadeniz Technical University, Fatih Faculty of Education, Department of Art Education in the academic year 2009–2010. The research has been conducted to find out the views of the students on process, content, and necessity of the course. At the end of the study, it is found out that students have indicated a middle level tendency and partly positive or negative approach to the concepts.

Key Words: Scientific Research Methods, Attitude, Fine Arts Education

1. GİRİŞ

* Yrd. Doç. Dr. KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Söğütlü-Trabzon
abdullahayaydin@hotmail.com

** Yrd. Doç. Dr. KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Söğütlü-Trabzon
kayhankurtuldu@gmail.com

Eğitim en sade tanımıyla bir davranış değiştirme sürecidir (Kılıçoğlu, 2007:15). Toplumsal bir kurum olan eğitim, geleneksel anlamda ekonomik, sosyal, politik ve kültürel amaçları ve değerleri en mükemmel şekilde gerçekleştirmek üzere vardır. Başka bir deyişle, eğitim toplumsal bir ihtiyaçtan doğmuştur. Eğitim birey bakımından, eğitim ihtiyacının karşılanmasını sağlayan bir kurumu ifade etmektedir. Eğitimden, bireysel ve toplumsal beklentiler en üst düzeydedir (Hoşgörür, Taştan, 2006:271).

Toplum ve birey sanat olmaksızın havasız soluyamama gibi düşünülür ve uzun süre yaşayamaz. Sanat insanlığın süreklilik ırmaklarının en derinlerinden biridir. Onlar her kuşağı bir önekinde bağlar ve sonrakileri kendi süregelen sorularla uğraşlarında denetir. Örneğin: Ben kimim? Ne yapmalıyım? Nereye gidiyorum? V.b. Aynı zamanda, sanat çoğunlukla değişimin motor gücüdür. Eski bakış açılarını yeni görüşlerle karşılaştırır ve tanıdık düşüncelerin orijinal açıklamalarını sunar. Sanat disiplinleri bitki biliminin felsefeden farkının olduğu gibi kendi düşünme yollarını, zengin ve farklı düşünce alışkanlıklarını sağlar. Başka bir düzeyde, sanat, toplumların kendilerine armağanıdır, umutları anılara bağlar, cesareti esinler, kutlamalarımızı zenginleştirir ve trajedilerimizi dayanılır hale getirir. Sanat aynı zamanda keyif ve hazzın yegâne kaynağıdır. Kendimizi yeni bir yolda bulduğumuzdan keşfin "Buldu" unu sağlar, derin bir anlayışı kavratır ya da imgelememizin yenilenmesini buldurur. Özetle sanat her kuşağın zihnini meşgul eder, çünkü onlar bizi kendimizle ve kendimize sağladığımız duygularla yüzleştirir. (NAEA, 1994:1)

Bilim, evrendeki düzeni bulmak amacıyla gözlenebilen değişkenler arasında belirli bir yöntemle bağlantılar arayan sistemli, kanıtlanmış ve organize bilgiler bütünüdür (Kaya & Gelbal, 2006:229). Bilimin bu yönü sanattan çok farklı değildir. Edman'a (1998:14) göre; sanatın alanı ile insanın hâkim olmaya çalıştığı alan birdir: İnsanın içinde yaşamak zorunda olduğu madde ve hareket dünyası ile otomatik davranışlar ve rasgele isteklerle dolu iç dünya. Bir değneği kırmak, bir kulübe, bir gökdelen veya bir katedral yapmak, anlaşmak için dili kullanmak, ekin ekip kaldırmak, çocukları besleyip eğitmek, bir kanun veya ahlak yasası hazırlamak, elbise dokumak, bir madeni topraktan çıkarmak, bütün bunlar bir rölyefe şekil vermek veya bir senfoni bestelemek gibi sanat örnekleridir.

Bilim ve sanat bazen birbirine zıt kavramlar gibi algılanabilmektedir. Oysa bilimin ve sanatı birçok yönden benzerliği söz konusudur. Robinson'a (2003:160) göre; bilimin bilgi, gerçeklik ve nesnellikle ilgili olduğu kabul edilirken, sanatın duygular, kendini ifade etme ve yaratıcılıkla ilgili olduğu düşünülmekte. Gerçekte bilimin ve sanatın yaratıcı süreçleri, birbirine çok benzer aşamalara sahiptir. Her iki alan da öznal ve nesnel öğeleri içerir ve her ikisi de bilgidir, duygulardan, sezgiden ve mantıksal olmayan unsurlardan yararlanır.

Bilim ve sanatın birbirini tamamlayan ama ters düşmeyen sadece farklı ifade biçimleri vardır. Bilimde daha çok neyin söylendiği, sanatta ise neyin nasıl söylendiği önemlidir (Yetişken, 1998:63). Aslında sanat, bilimin ortaya koyduğu somut gerçeklerden ve olanaklardan yararlanır. Sanatçı, kendi gelişimi içinde gerekli her şeyi bilimden alır fakat bunu farkında olmadan yapar. Bilimsel araştırmaların ve gelişimlerin her adımını sanat izler, bilim dallarının çeşitlenmesine paralel olarak sanatta konularını ve kendini daha iyi ifade edebilmek için yaratmalarını çoğaltır, yetkinleştirir. Sanatçı, bütün bunları yaparken bilimi aklına bile getirmez. Çünkü bilim adına değil, sanat adına hareket etmektedir. Örneğin: Yunan uygarlığında, güzellik duygusunun matematiğe koştur olarak ele alınması gibi. Euclid, Thales, Pytagor, Archimedes gibi Yunan matematikçilerinin matematiğe getirdikleri kavramlar, onların kültür içinde matematiğe ne derece üst düzeyde entelektüel bir uğraş olarak ele alındıklarını göstermektedir, Sanatın hiçbir dalında yaratıcılık olgusu matematiğe olduğu kadar doğrudan kabul edilemez. Matematik yaratıcılığa, bir mimar, ressam veya müzisyenin eserlerini yaratırken duyduğu iç ahenk ve sezginin dışa vuruluşunu bulmak mümkündür (Ersoy, 2002:93)

İnsanoğlunun gelişimine sanat ve bilim, farklı biçimlerde katkı sağlar. Sanat ve bilimin neden ve hangi ihtiyaçlar sonucu ortaya çıktığı soruları sorulduğunda; insanoğlunun kendini aşma çabası ve yaşamı anlamlandırması olarak cevaplandırılabilir. Bilim olgularla uğraşır, ad koyarak ve ad ile sınırlayarak kavramlaştırma ve genelleştirme çabası içindedir. Bu araçla genel doğanın

ve insanın değişimini araştırır ve açıklamaya çalışır. Sanat ise imgelerle uğraşır. İnsan duyularının ve olguların ötesini özelleştirerek bunları kendine özgü araçlarla inceler. Bir anlamda, insanın tüm varlığıyla doğasını duyması ve yaşamasıdır (Buyurgan & Kumral, 2008:99). Sanat, bilim gibi, araştırmacının nesnel çabalarının adım adım ilerlediği bir alan değildir. Sanat, tersine, ayrımlarıyla renklendirir. (Erinç, 2004:95).

Bilim ve sanatın, çağa iltifat etmesi ve yaratıcı zevkin, hüküm verenin elinden yasayı kapması son derece olağandır. Karakterlerin gerilip setleştiği yerde bilimin sıkı bir şekilde sınırlarına bekçilik ettiğini ve sanatın da kuralların ağır cenderesine girdiğini görürüz; karakterin gevşeyip çözüldüğü yerde bilim hoşla gitmeye ve sanat eğlendirmeye çabalayacaktır (Schiller, 2001:38).

Görüldüğü gibi sanat ile bilim arasında birçok yönden etkileşim söz konusudur. Bu etkileşim eğitim ortamında ayrıca bir önem arz eder. Çünkü bilimi de sanatı da öğrencilere tanıtacak ve kavratacak olan eğitimidir. Güre'e (1990:2) göre; sanat ve bilim arasındaki bağı kurmak görevi eğitime düşmektedir ve sanat ile tabii ilimler ve tekniğin birbirine bağlı faaliyetler arasındaki yaklaşımın sağlanması da, gene eğitimin başlıca uğraşlarından biri olmalıdır. Gökaydın'a (2002:17) göre; Geothernin "iyi keman çalan iyi köprü yapar" sözü de sanat-bilim eşdeğerliliğini en güçlü bir şekilde vurgulamaktadır.

1.1. Tutum Nedir?

Tutum kavramı en sade şekli ile *bireyi belli insanlar, nesnelere ve durumlar karşısında belli davranışlar göstermeye iten öğrenilmiş eğilim* (Demirel, 2001:125) olarak tanımlanmaktadır. Öner'e (2006:199) göre; tutum bir tür zihniyettir. Zihniyet, zihnin akıl yürütürken içinde bulunduğu ortamdır. Bu ortam akıl yürütmeye kullanılan kavramlara anlam kazandırır. Ülgen'e (1995:97) göre ise; tutum öğrenme ile kazanılan, bireyin davranışlarına yön veren, karar verme sürecinde yanlılığa neden olan bir olgudur. Bir obje ya da bir olaya karşı geliştirdiğimiz tutum, eğer olumlu ise, onunla ilgili kararlarımızın olumlu olma olasılığı; eğer tutumumuz olumsuzsa onunla ilgili kararlarımızın olumsuz olma olasılığı vardır.

Bir bireyin tutumları gözle görülemez fakat onun davranışlarına bakarak bir objeye ilişkin tutumu hakkında fikir sahibi olunabilir (Tavşancıl, 2002:67). Örneğin, sadece derslerine devam eden fakat bu dersin ödevlerini yapmayan bir öğrencinin, bu derse ilişkin olumsuz tutumu olduğu söylenilebilir.

2. AMAÇ

Güzel sanatlar eğitimi bölümü öğrencilerinin bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin tutumlarını belirlemek, sayısal sonuçlara göre bazı değerlendirmeler yapmak ve bazı sonuçlara varmaktır. Bunun yanında dersin işleyişi, değerlendirme biçimi, önemi ve gerekliliği gibi basamaklarda tespitler yaparak tutumları alt faktörler içerisinde incelemek ve elde edilen sonuçlardan yola çıkarak Resim-iş ve Müzik öğretmenliği öğrencilerinin tutumları arasında karşılaştırmalar yapmak amaçlanmıştır.

3. YÖNTEM

3.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde öğrenim gören Resim-iş ve Müzik öğretmeni adayları oluşturmaktadır. Çalışma grubunu 84 resim-iş öğretmenliği ve 35 müzik öğretmenliği öğrencisi olmak üzere toplam 119 öğrenci oluşturmaktadır.

3.2.Verilerin Toplanması

Çalışma verilerinin toplanması için öncelikli olarak konuya ilişkin bir literatür taraması yapılmıştır. Yapılan tarama neticesinde elde edilen veriler ışığında çalışma grubuna uygulanmak üzere bir ölçek hazırlanmıştır. Yapılan uygulamada Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencilerinin bilimsel araştırma yöntemleri dersine ilişkin tutumlarını ölçmek için araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan 30 maddelik bir ölçek kullanılmıştır. Geliştirilen ölçek içerisinde öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri dersine yönelik tutumlarını belirlemeye yarayan bilişsel, duyuşsal ve devinişsel tutum maddeleri yer almıştır. 30 maddeden ve beş boyuttan oluşan bu ölçeğin, ilk boyutta yer alan 6 maddesini *dersin önemine (gerekliliğine) yönelik tutumlar*, ikinci boyuttaki 6 maddesini *sanatla bilim ilişkisine yönelik tutumlar*, üçüncü boyutta yer alan 6 maddesini *dersin işleniş biçimine yönelik tutumlar*, dördüncü boyutta yer alan 6 maddesini *dersin içeriğine yönelik tutumlar*, son boyuttaki 6 maddesini ise *dersin ölçme-değerlendirme yöntemlerine yönelik tutumlar* oluşturmaktadır. Geliştiren ölçeğe yönelik beşli likert tipi cevap seçenekleri kullanılmıştır. Cevap seçenekleri “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum”, “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde belirlenmiştir.

3.3.Verilerin Çözümlemesi

Geliştirilen tutum ölçeğinin çalışma grubu ile uygulanması ardından elde edilen veriler istatistik analiz sürecine alınmıştır. Analiz sürecinde ilk olarak ölçeğin geçerlik ve güvenilirliğini belirlemeye çalışılmıştır. Ölçeğin güvenilirlik katsayısı ölçümlerinde Cronbach’s Alpha güvenilirlik katsayısı 0,84 olarak bulunmuştur. Diğer yandan kullanılan örneklemin analize uygunluğu ve elde edilen verilerin faktörlenebilirlik düzeyini belirlemeye yönelik KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Barlett’s testleri yapılmıştır. Ölçeğin KMO değeri 0,82 olarak bulunmuş ve örneklem grubu yerine belirlenen çalışma grubunun ölçüme uygun olduğunu göstermiştir. Ölçeğin Bartlett’s faktörlenebilirlik düzeyi ise $p < .001$ düzeyine göre (Bartlett’s Test of Sphericity $\chi^2 = 1510,38 - p = .000$) anlamlı bulunmuştur. Bu sonuç ölçeğin çok değişkenli ve normal dağılımlı olduğu ve kullanılan örneklemin faktör analizine uygun olduğu sonucunu desteklemektedir. Geliştirilen ölçeğin verilen cevaplar doğrultusunda sınıflandırılacağı alt başlıkların ve madde yüklerinin belirlenmesi için faktör analizi uygulanmıştır. Varimax rotasyon tekniği kullanılarak yapılan faktör analizi ölçümünde, denemeye alınan 30 maddenin öz değeri 1’den büyük 5 faktör altında toplandığı anlaşılmıştır. Her biri 6’şar maddeden oluşan alt faktörlerin toplam varyansı açıklama oranı %44,78 olarak tespit edilmiştir. Maddelere ait faktör dağılımının ise 0,733 ile 0,305 arasında dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır. Elde edilen istatistik bulgular geliştirilen ölçeği geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiğine işaret etmektedir. Çalışma grubunun ölçeği oluşturan maddelere yönelik cevaplarının incelenmesinde tanımlayıcı frekans ölçümleri yapılmıştır. Yapılan ölçümlerde her faktöre giren maddeler için tutum puanları belirlenerek tablolastırılmıştır. Çalışma grubunu oluşturan Resim-iş ve Müzik Öğretmenliği öğrencilerinin maddelere verdikleri cevapların karşılaştırılmasında Mann Whitney “U” testi yapılmıştır. Yapılan U testi uygulamasında anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. Ölçeğe İlişkin Ortalama Puan Aralıkları

Ölçek	Puan Aralıkları
Tamamen Katılıyorum	4,21 – 5,00
Katılıyorum	3,41 – 4,20
Kararsızım	2,61 – 3,40
Katılmıyorum	1,81 – 2,60
Kesinlikle Katılmıyorum	1,00 – 1,80

Tablo 1’de ölçek için tercih edilen likert tipi beşli cevap seçeneklerinin dağılım puanları yer almaktadır. Hangi maddenin hangi tutum puanı aralığına geldiğini gösteren Tablo 1 yardımıyla aşağıdaki tablolar yorumlanmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Alt Faktörlere Göre Tutumların İncelenmesi

Bu bölümde çalışma grubunun maddelere verdikleri cevapların faktörlere yönelik ölçüm sonuçlarını veren tablolar yer almaktadır. Oluşturulan tablolarda ilgili faktöre giren maddelere ait ortalama tutum puanları verilmiş ve değerlendirmeler bu puanlara yönelik gerçekleştirilmiştir.

Tablo 2. Dersin Önemi ve Gerekliliğine Yönelik Tutum Puanları

Maddeler	Ort. (\bar{X})	SS
Bilimsel çalışmalarla uğraşmak bana çekici gelmiyor.	2,40	1,36
Bilimsel araştırma yöntemleri dersini seviyorum.	3,33	1,20
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin tüm alanlar için gerekli olduğunu düşünüyorum.	3,44	1,26
Hiç hoşlanmadığım derslerin başında bilimsel araştırma yöntemleri dersi gelir	2,45	1,31
Bitmesini istemediğim derslerden biri de bilimsel araştırma yöntemleri dersidir.	2,66	1,30
Bilimsel araştırma yöntemleri dersine yok yazılmamak için girerim.	3,16	1,30

Tablo 2 incelendiğinde çalışma grubu öğrencilerinin genel eğilim itibarıyla kısmen kararsız, kısmen olumsuz bir eğilim gösterdikleri anlaşılmaktadır. Tablo 1 göz önüne alındığında ortalama tutum puanlarının kararsızım, katılıyorum ve katılmıyorum seçeneğini işaret ettiği görülmektedir. Öğrencilerin dersin önemine ve gerekliğine yönelik görüşlerinde belirleyici sorular olarak da görebileceğimiz dersin tüm alanlar için gerekliği ve derslerden hoşlanmaya dayalı maddelerde öğrencilerin olumlu bir tutum sergiledikleri ortaya çıkmıştır. Öğrenciler bazı sorularda kararsız bir tutum sergilerken, bazı sorulara verdikleri cevaplarla dersin önemi ve gerekliğine yönelik orta düzeyde olumlu bir tutum içerisinde olduklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3. Sanatla Bilimin İlişkisine Yönelik Tutum Puanları

Maddeler	Ort. (\bar{X})	SS
Sanatı da bilimi de aynı derecede seviyorum.	2,78	1,14
Sanatsal çalışmalar ile bilimsel yöntemler arasında bir ilişki olabileceğini düşünmüyorum.	2,15	1,16
Sanatsal çalışmalarım için bilimsel altyapı hazırlıkları yapmam	2,94	1,18
Görsel sanatlar eğitimi bölümlerinden bilimsel araştırma yöntemleri dersi kaldırılmalı.	2,09	1,30
Sanatla ilgili tüm ödevlerimde bilimsel araştırma yöntemlerini kullanırım.	3,42	1,04
Sanatın olduğu her yerde bilimsel araştırma da olmalı.	3,92	1,12

Tablo 3 incelendiğinde ortalama tutum puanlarının kararsızım ve katılıyorum seçeneklerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Öğrencilerin sanatla bilimin ilişkisine yönelik görüşlerinde yine bazı sorularda kısmen kararsız bir görünüm sergilemekle birlikte, sanatla bilim ilişkisinin olamayacağı yönündeki görüşe katılmamıştır. Devamında öğrencilerin, sanatla ilgili ödevler ve sanatın olduğu her yerde bilimsel araştırmanın olmasına yönelik maddelerde olumlu, dersin bölümlerden kaldırılmasına yönelik maddede olumsuz bir eğilim sergiledikleri anlaşılmaktadır. Öğrencilerin sanat bilim ilişkisine yönelik kısmen kararsız, fakat genel anlamda olumlu bir tutum sergilediğini söylemek mümkündür.

Tablo 4. Dersin İşleniş Biçimine Yönelik Tutum Puanları

Maddeler	Ort. (\bar{X})	SS
Bilimsel araştırma yöntemlerinde derse katılmak içinden gelmiyor.	2,64	1,33
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin işleniş biçimi benim ders işleyiş anlayışıma uygundur.	2,48	1,08
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin işleniş biçimi etkili değil	3,89	1,25
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin işleniş şeklinin dersin amacına uygun olduğunu düşünüyorum.	3,10	1,24
Bilimsel araştırma yöntemleri dersine isteyerek çalışırım.	2,32	1,16
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinde genellikle sessizce oturarak zamanın geçmesini beklerim.	2,87	1,28

Tablo 4 incelendiğinde çalışma grubu öğrencilerinin genel eğilim itibarıyla kararsız bir yapıda oldukları anlaşılmaktadır. Tablo 1 göz önüne alındığında ortalama tutum puanlarının kararsızım, katılıyorum ve katılmıyorum seçeneklerini işaret ettiği görülmektedir. Öğrenciler derse katılmak, dersin amacı ve sessizce oturarak zamanın geçirilmesi maddelerinde kararsız bir tutum sergilerken, diğer maddelerde katılıyorum ve katılmıyorum yönünde eğilim göstererek olumsuz bir tutum sergilemiştir. Genel olarak bakıldığında öğrenciler, muhakeme etmekte zorlandıkları maddelerde kararsız bir tutum sergilerken, dersin işleniş biçimi ile doğrudan ilgili maddelerde olumsuz bir tutum sergilemiştir.

Tablo 5. Dersin İçeriğine Yönelik Tutum Puanları

Maddeler	Ort. (\bar{X})	SS
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin içeriği değişse belki bu dersi sevebilirim.	2,38	1,07
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin içeriği daha güncel ve daha çağdaş olmalı	2,11	1,00
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin içeriğini ben hazırlamış olsaydım yine böyle olurdu.	3,43	1,10
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinde özellikle içerik ilgimi çekiyor.	3,35	1,17
Elimde olsaydı bilimsel araştırma yöntemleri dersinin içeriğini değiştirdim.	2,73	1,20
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin içeriği oldukça etkili ve tutarlı hazırlanmış.	3,53	1,10

Tablo 5 incelendiğinde çalışma grubu öğrencilerinin genel eğilim itibarıyla kararsız bir yapıda oldukları anlaşılmaktadır. Ortalama tutum puanlarının kararsızım ve katılıyorum seçeneklerinde yoğunlaştığı ve bu yoğunlaşmanın genel eğilim olarak kararsızım seçeneğini işaret ettiği görülmektedir. Çalışma grubunu oluşturan öğrenciler, dersin içeriğine yönelik görüşlerinde kısmen olumlu görünmekle birlikte, ağırlıkta kararsız bir tutum sergilemişlerdir.

Tablo 6. Dersin Ölçme Değerlendirme Yöntemlerine Yönelik Tutum Puanları

Maddeler	Ort. (\bar{X})	SS
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin sınavlarına hazırlanarak girerim.	2,63	1,13
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin sınavlarının çoktan seçmeli olmasını seviyorum.	2,28	1,19
Ne kadar çalışsam da bilimsel araştırma yöntemleri dersinin sınavlarında başarılı olamam.	3,20	1,25
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin sınavları gerçekten bilgiyi ölçebiliyor.	2,24	1,16
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin sınav şekli beni dersten soğutuyor.	3,96	1,30
Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin sınavlarına istemeyerek çalışıyorum.	2,74	1,31

Tablo 6 incelendiğinde çalışma grubu öğrencilerinin genel eğilim itibarıyla kararsız, diğer yandan kısmen olumsuz bir yapıda oldukları anlaşılmaktadır. Öğrencilerin bilimsel araştırma dersinin ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik olumsuz bir tutum sergilediğini söylemek mümkündür. Öğrenciler üç maddede kararsız bir tutum sergilerken, yine üç madde de ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik olumsuz görüşler belirtmişlerdir.

4.2. Faktörlere Yönelik Tutumların Bölümlere Yönelik Karşılaştırılması

Bu bölümde çalışma grubunu oluşturan Resim-iş ve Müzik Öğretmenliği öğrencilerinin cevaplarının karşılaştırılması yapılmıştır. Yukarıdaki bölümde olduğu gibi bu bölümde de sonuçlar 5 alt faktöre göre incelenmiştir. Grubu oluşturan öğrencilerin tutum puanları arasındaki farkların değerlendirildiği bölümde gruplar arasındaki anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Tablo 7. Tutumların Bölümlere Göre Karşılaştırılmasına Yönelik “U” Testi Sonuçları

Faktörler	Bölüm	N	Ort. (\bar{X})	SS	p
Dersin Öneme (Gerekliliğine) Yönelik Tutumlar	Resim	83	61,15	0,56	,281
	Müzik	34	53,75		
Sanatla Bilim İlişkisine Yönelik Tutumlar	Resim	83	58,95	0,55	,981
	Müzik	34	59,12		
Dersin İşleniş Biçimine Yönelik Tutumlar	Resim	83	54,23	0,60	,017
	Müzik	34	70,65		
Dersin İçeriğine Yönelik Tutumlar	Resim	83	56,42	0,61	,196
	Müzik	34	65,29		
Dersin Ölçme-Değerlendirme Yöntemlerine Yönelik Tutumlar	Resim	83	64,43	0,67	,007
	Müzik	34	45,75		

Tablo 7 incelendiğinde üçüncü ve beşinci faktör altındaki maddelerde fark oluştuğu anlaşılmaktadır. Ölçüme yönelik değerler incelendiğinde oluşan düzeyin $p < 0,05$ düzeyine göre anlamlı olduğu ($p = ,017 - ,007$) görülmektedir. Diğer faktörlere giren maddelere yönelik anlamlı fark oluşmazken, üçüncü ve beşinci faktörde oluşan anlamlı farkın üçüncü faktörde Müzik, beşinci faktörde Resim-iş Öğretmenliği öğrencileri yönünde olduğu anlaşılmaktadır. Üçüncü faktörde Müzik Öğretmenliği öğrencileri için ağırlığın $\bar{X} = 70,65$ olduğu, beşinci faktörde Resim-iş Öğretmenliği öğrencileri için ağırlığın ise $\bar{X} = 64,43$ olduğu görülmektedir. Önceki bölümde verilen tutum puanları dikkate alındığında üçüncü faktörde Müzik, beşinci faktörde ise Resim-iş Öğretmenliği öğrencilerinin olumsuz tutum sergiledikleri anlaşılmaktadır. Elde edilen sonuca göre Müzik Öğretmenliği öğrencilerinin, Resim-iş Öğretmenliği öğrencilerine oranla dersin işleniş biçimine yönelik daha fazla olumsuz tutum içerisinde bulunduğu görülmektedir. Diğer yandan dersin ölçme ve değerlendirme yöntemine yönelik Resim-iş öğretmeni öğrencilerinin gösterdiği olumsuz tutumun Müzik Öğretmenliği öğrencilerine oranla daha fazla olduğu görülmüştür.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Çalışma sonucunda elde edilen bulgular, ölçeceği cevaplayan öğrencilerin bazı maddelerde kararsız bir tutum sergilerken, faktör başlığına yönelik belirleyici bazı maddelerde kimi zaman olumlu, kimi zaman olumsuz tutum sergilediğini göstermektedir. Alt faktörlere yönelik inceleme doğrultusunda oluşan tutum puanları dikkate alındığında, öğrencilerin bazı maddelerde katılıyorum, bazı maddelerde katılmıyorum yönünde eğilim gösterdiği görülmüştür. Ölçeğe yönelik üçüncü ve beşinci faktörde görülen bölümler arası anlamlı farklılığın da olumsuz ağırlığa sahip olduğu düşünülen faktör başlıkları altında gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Faktör başlıklarına yönelik genel eğilim göz önünde tutulduğunda, çalışma grubunu oluşturan Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü öğrencileri bilimsel araştırma yöntemleri dersinin gerekliliğine ve sanatla bilimin ilişkisine yönelik olumlu bir eğilim gösterirken, diğer faktörlerde kısmen olumsuz bir tutum sergilemiştir. Bu durum için öğrencilerin dersin önemi ve gerekliliğine belli oranda inandıkları, sanatla bilim arasında ilişki kurabildikleri ve sanatta bilimin gerekli olabileceğini düşündüklerini söylemek mümkündür. Dersin içeriği, işleniş biçimi ve ölçme değerlendirme yöntemlerine yönelik gelişen olumsuz tutum da göz önünde tutulduğunda, öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemleri dersine değil, daha çok içerik, işleniş gibi unsurlara karşı olumsuz tutum geliştirdikleri anlaşılmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin, sanatla bilimin ilişkisi ve dersin gereğine inanmakla birlikte, dersin işleniş biçimi, içeriği gibi hususlarda eksiklikler olduğunu vurguladığı görülmüştür. Diğer bir deyişle öğrenciler dersin gerekli olduğunu, fakat içerik, işleyiş ve ölçme değerlendirme açısından memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Çalışma sonucunda yeni bir ders olan bilimsel araştırma yöntemleri dersine yönelik, kısa vadede beklenenin üzerinde bir farkındalık ve olumlu yaklaşım gelişmiş, içerik, işleyiş ve değerlendirme açısından eleştirilmiştir. Bilimsel araştırma yöntemleri dersinin yeni bir ders olması sebebiyle, ölçeği oluşturan bazı maddelerde de kararsız yönünde bir eğilim oluşmuş olmasının normal bir durum olduğunu söylemek mümkündür.

KAYNAKÇA

- Buyurgan, S.& Kumral, Ç. (2008). *Bireyin eğitim sürecinde sanat eğitimi neden yer almalıdır?* 3.Ulusal Sanat Eğitimi Sempozyumu (Bildiriler Kitabı), Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık
- Demirel, Ö. (2001). Eğitim Sözlüğü, Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Edman, I. (1998). Sanat ve İnsan (Çev: Turhan Oğuzkan) İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları
- Erinç, S. M. (2004). Kültür Sanat Sanat Kültür Ankara: Ütopya Yayınevi
- Ersoy, A. (2002). Sanat Kavramlarına Giriş. İstanbul: Yorum Sanat Yayıncılık
- Gökaydın, N. (2002). Temel Sanat Eğitimi, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Gürer, L. (1990). Temel Tasarım. İstanbul: Teknik Üniversite Matbaası
- Hoşgörür, V. & Taştan, N. (2006). Eğitimin İşlevleri (Ed: Özcan Demirel-Zeki Kaya), Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Kaya, Z & Gelbal, S. (2006). Eğitimin Bilimlerinde Yöntem (Ed: Özcan Demirel-Zeki Kaya), Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Kılıçoğlu, M. (2007). Aktif Öğrenme İçin Etkili Öğretmen, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- NAEA (National Art Education Association). (1994). The National Visual Arts Standards, Reston: 1916 Association Drive
- Öner, N. (2006). Felsefi Tutum, Felsefe Eğitim Sanat (Haz: Sabri Büyükdüvenci-Vefa Taşdelen) Ankara: Hece Yayınları.
- Robinson, K. (2003). Yaratıcılık Aklın Sınırlarını Aşmak İstanbul: Kitap Yayınevi
- Schuler, F. (2001). İnsanın Estetik Eğitimi Üzerine Bir Dizi Mektup (Çev: Gürsel Aytaç). Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları
- Tavşancıl, E. (2002). Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi, Ankara: Nobel Yayınları.
- Ülgen, G. (1995). Eğitim Psikolojisi, Ankara: Lazer Ofset Matbaa Tesisleri
- Yetişken, H. (1998). Estetiğin ABC'si. İstanbul: Kabalcı Yayınevi